

Rapport

Förskolans kvalitetsrapport 2024/2025

Beslut: Barn- och utbildningsnämnden

Datum och paragraf: 20251022

Dokumentansvarig: Förvaltningschef

Dnr: 25BOU158158

Innehåll

1. Sammanfattning	3
2. Systematiskt kvalitetsarbete	4
2.1 Mål	5
2.2 Årshjul	5
2.3 Nyckeltal	6
3. Grundläggande förutsättningar	8
4. Läroplanens mål	10
4.1. Normer och värden	10
4.2 Omsorg, utveckling och lärande	11
4.3 Barns delaktighet och inflytande	14
4.4. Förskola och hem	15
4.5 Övergång och samverkan	18
4.6 Uppföljning, utvärdering och utveckling	19
5. Prioriterade övergripande insatser i arbetet framåt	21

1. Sammanfattning

Systematiskt kvalitetsarbete

Askersunds kommun har implementerat ett systematiskt kvalitetsarbete i samtliga förskolor med tydliga rutiner för planering, uppföljning, analys och utveckling. Kvalitetsarbetet sker i nära samverkan mellan personal, barn, vårdnadshavare och ledning. Årshjulet säkerställer att arbetet följer en årlig cykel med fokus på nationella mål enligt skollag och läroplan.

Verksamhetsförutsättningar

Organisationen har sedan 2021 omstrukturerats för ökad likvärdighet, stabilitet och flexibilitet, med rektor och biträdande rektorer som ansvarar för flera förskolor. Barnhälsoteam, specialpedagoger och administrativa stödresurser finns för att stödja verksamheten. Utmaningar kvarstår främst inom rekrytering och bemanning, särskilt vid frånvaro. Nya förskolelokaler och nya enheter är en del av utvecklingen.

Normer och värden

Normer och värden är en central del av det dagliga arbetet och genomsyrar undervisningen. Insatser för att kombinera värdegrundsarbete med omsorg, utveckling och lärande pågår med fokus på kontinuitet och tydliga strukturer, särskilt under inskolning. Kompetens kring hantering och utredning av kränkningar behöver stärkas.

Omsorg, utveckling och lärande

Verksamheterna har gått från att främst redovisa aktiviteter till att i större utsträckning analysera effekter och varför pedagogiska arbetssätt används. Anpassning efter barngruppens och individens behov betonas. Språkutvecklande arbetssätt inklusive användning av olika stödmaterial är brett implementerade. Matematik, naturvetenskap och teknik integreras i dagliga aktiviteter utifrån barnens intressen och förutsättningar.

Barns delaktighet och inflytande

Barns inflytande ses som en grundläggande del i förskolan, med fokus på att utveckla demokratiskt deltagande, självkänsla och språk- och samspelsförmåga. Typiska metoder inkluderar att dela barngrupper i mindre enheter, barnsamtal och barnråd. Dock finns variationer i möjligheten att genomföra detta likvärdigt mellan förskolor beroende på resurser och lokaler.

Samarbete med vårdnadshavare

Samarbetet med vårdnadshavare fungerar generellt väl och förstärks genom kontinuerlig och anpassad information via bloggar och lärplattform. Bemanning och personalens stabilitet vid frånvaro är prioriterade områden för att skapa ökad trygghet och tillit. Kommunikation om barnets vardag uppskattas, men fortsatt utveckling efterfrågas, bland annat rörande konflikthantering och gruppstorlek.

Övergång och samverkan

Rutiner för övergångar till förskoleklass fungerar bra, men skolbesök och övergångar till annan kommun behöver stärkas och standardiseras för att säkerställa en trygg och likvärdig skolstart för alla barn.

Uppföljning, utvärdering och utveckling

Barnhälsoteam och ledningsgrupper samverkar regelbundet och arbetar med kvalitetsdialoger och barnkonferenser. Struktur för kollegialt lärande samt handledning förbättras, men fortfarande behövs ökad likvärdighet i kvalitetsarbetet och mer tid för reflektion och kompetensutveckling.

Pedagogiskt ledarskap och arbetslagets ansvar

Förskolläraarnas pedagogiska ledarskap behöver stärkas med stöd i ledarskap och större ansvarstagande i hela arbetslaget. Rekrytering av legitimerade förskollärare är prioriterat för att garantera kvalitet och likvärdighet i undervisningen.

Digitalisering

Digitala verktyg och administrativa system behöver utvecklas för effektivare dokumentation, kommunikation och kvalitetsuppföljning.

Prioriterade områden sammanfattade i sex områden

1. Pedagogiskt ledarskap och arbetslagets ansvar

Stärk förskollärarens ledarskap med ett tydligt mandat att leda planering, genomförande och uppföljning av undervisningen i arbetslaget. Uppmuntra en kultur där hela arbetslaget tar ansvar för undervisningens kvalitet och utveckling genom regelbunden dialog och kollegialt lärande.

2. Kompetens och bemanning

Säkra likvärdig tillgång till legitimerade förskollärare i samtliga avdelningar. Vid brist, säkerställ handledning så att övrig personal kan utveckla sin undervisning. Prioritera också kontinuitet och stabilitet i personalgruppen för att skapa trygghet för barnen, särskilt under inskolning.

3. Integrerat värdegrundsarbete i omsorg och lärande

Integrera värdegrundens normer och värden i det dagliga arbetet som en naturlig del av omsorg, utveckling och lärande. Säkerställ att inskolning blir en del av värdegrundsarbetet och att personalen är trygga förebilder som lever värdegrunden i vardagen.

4. Kvalitetsarbete och analys av undervisningens effekter

Fokusera på att analysera effekterna av undervisningsinsatser snarare än att redovisa aktiviteter. Anpassa undervisningen efter barngruppens och individens behov. Fördjupa det systematiska kvalitetsarbetet med evidensbaserad dokumentation och uppföljning, inklusive arbetet med kränkningar.

5. Samverkan, kommunikation och barns delaktighet

Förbättra samverkan med vårdnadshavare genom tydlig och anpassad kommunikation. Stärk barns delaktighet och inflytande i verksamheten genom att arbeta i mindre grupper och skapa likvärdiga möjligheter för alla barn. Utveckla samordning och uppföljning inom barnhälsoteam och mellan förskola och hem.

6. Skapa förutsättningar för rektor och biträdande rektorer för pedagogiskt ledarskap.

1. Inledning

Systematiskt kvalitetsarbete är en grundförutsättning för att Askersunds kommun ska kunna erbjuda förskolebarnen en likvärdig och högkvalitativ utbildning oavsett bakgrund. Detta innebär ett kontinuerligt och strukturerat arbete med uppföljning, analys och utveckling av verksamheten i relation till nationella mål och lokala förutsättningar. Nationella mål och krav samt barn- och utbildningsnämndens mål och uppdrag genomsyrar planerings- och uppföljningsarbetet, från huvudmanna- till skolenhetsnivå.

Denna rapport syftar till att ge en tydlig bild av förskolornas nuläge, identifiera styrkor och utmaningar samt formulera prioriterade utvecklingsområden för framtiden.

Målen för utbildningen finns i skollag, läroplaner, ämnes- och kursplaner och andra författningar som styr verksamheten. Ytterst handlar det om att alla barn och elever ska erbjudas en likvärdig utbildning av hög kvalitet oberoende av bostadsort, kön och social eller ekonomisk bakgrund. Alla elever ska ges förutsättningar att nå målen för utbildningen och vara väl förberedda för framtida arbete och/eller vidare studier. De nationella målen kan nås på olika sätt beroende på lokala behov och förutsättningar. Kvalitetsarbetet blir därmed en förutsättning för att kunna upprätthålla och utveckla utbildningens kvalitet (Skolverkets Allmänna Råd för systematiskt kvalitetsarbete).

2. Systematiskt kvalitetsarbete

Systematiskt kvalitetsarbete inom förskola

Askersunds kommun implementerar ett systematiskt kvalitetsarbete som omfattar samtliga förskolor och innefattar både planering, uppföljning, analys och utveckling. Kvalitetsarbetet ska ske i nära

samverkan mellan personal, barn, vårdnadshavare och ledning. Årshjulet som används ska säkerställa att arbetsprocesserna följs under året, med fokus på både pedagogiska och organisatoriska aspekter. Målet är att säkra att verksamheten når de nationella kvalitetsmålen enligt skollag och läroplan

Den här kvalitetsrapporten redovisar en övergripande analys av det systematiska kvalitetsarbetet inom förskolan. Rapporten ger en sammanfattande bild av utvecklingen inom kommunens 13 förskolor. Förskolespecifika utvecklingsområden identifieras som underlag för framtida prioriteringar och målsättningar.

2.1 Mål

Huvudmannanivå

3 § Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Enhetsnivå

4 § Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet

5 § Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls

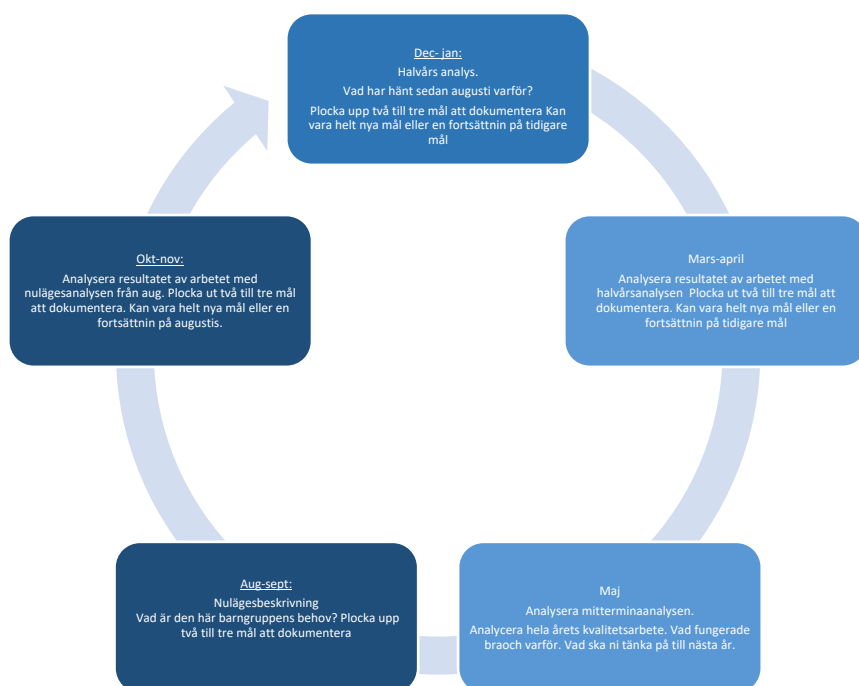
Dokumentation

6 § Det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska dokumenteras.

(Skollagen kapitel 4)

2.2 Årshjul

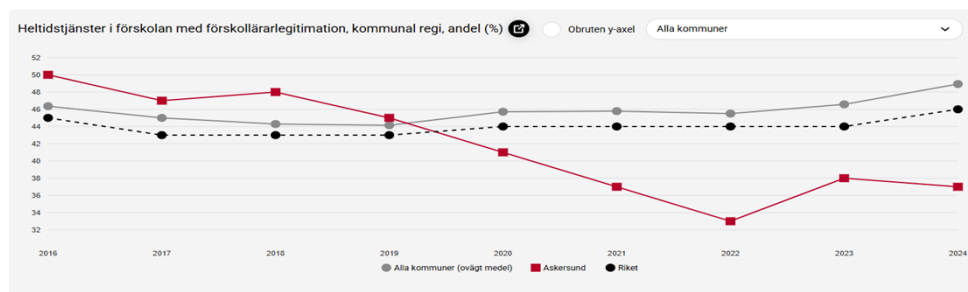
Det systematiska kvalitetsarbetet följer ett årshjul, enligt illustrationen nedan. Årshjulet ovan har tagits fram av förskolans ledningsgrupp för att skapa en tydlig struktur för uppföljning, analys och planering i förskolornas kvalitetsarbete. Årshjulet syftar även till att säkerställa att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av förskollärare, övrig personal, barnen i förskolan samt barnens vårdnadshavare.

2.3 Nyckeltal

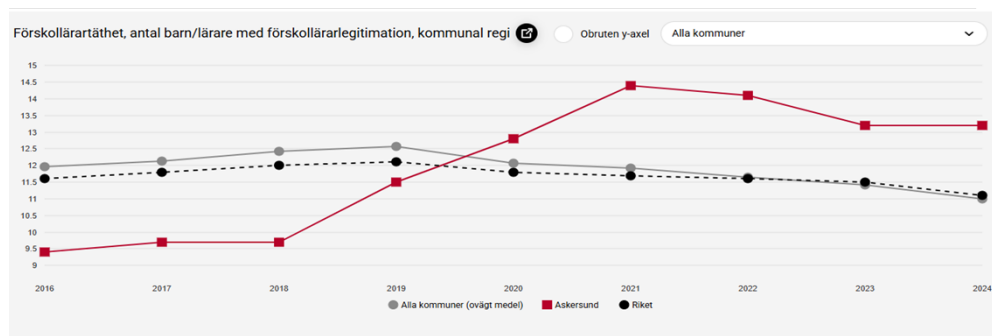
Antal heltidstjänster i förskolan med förkollärlägitimation

Källa Kolada

Antal barn/lärare med förkollärlägitimation

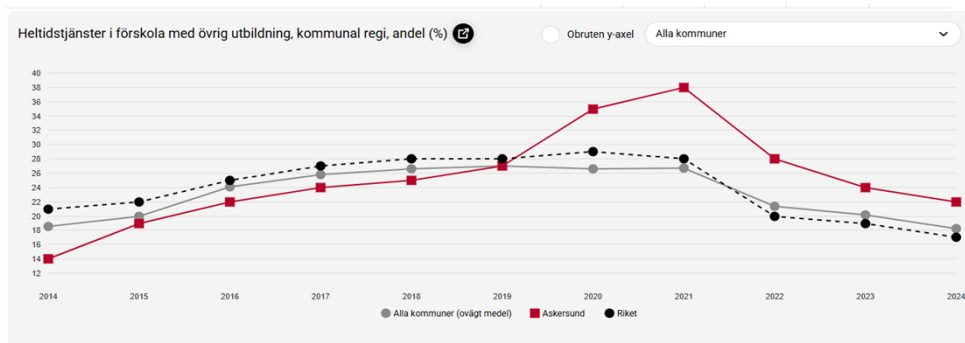
Källa Kolada

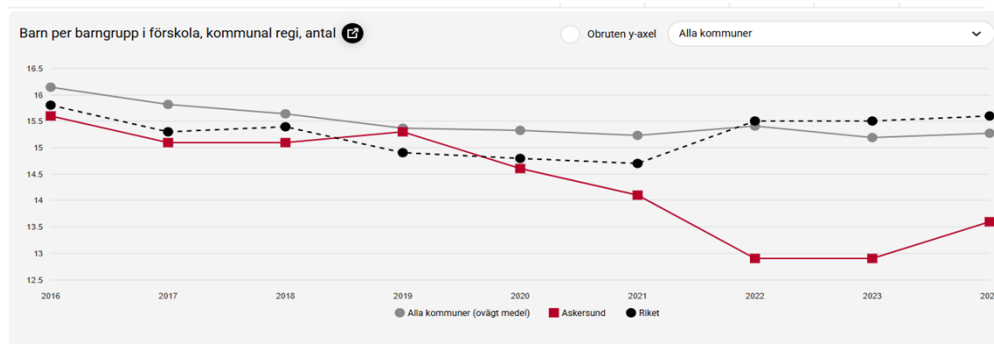
Heltidstjänster i förskola med övrig utbildning (%)

Källa Kolada

Barn per barngrupp i förskola (antal)

Källa Kolada

Skolverkets riktmärke för antal barn i barngrupperna är för barn mellan ett och tre år sex till tolv barn. För barn mellan fyra och fem år är riktmärket nio till 15 barn. Askersunds kommuns förskolors barngrupper har under flera år legat lägre än både riket och Örebro läns kommuner (ovägt medel). För barn 4–5 år ligger Askersunds kommun högre än riket med 18 barn per barngrupp (Riket 16,9). För barn 1–3 år ligger Askersund på 10,8 barn per barngrupp vilket är lägre än riket (12,9). Att Askersund ligger lägre än riket beror till del av flera små förskolor som inte alltid blir fulla avdelningar.

Källa Kolada och Edlevo

Nyckeltal (15 oktober)	2021	2022	2023	2024
Antal barn	493	476	486	477
Antal årsarbetare	94	101	96	95
Var av leg. förskollärare i %	37	33	38	37
Var av barnskötare i %	21	24	19	23

I förskolans verksamhet är det alltid lägre barnantal vid höstens mätdatum 15 oktober och ett högre på våren den 15 mars. Detta kommer av att förskolan släpper alla 6 åringar till förskoleklass i augusti. Sedan fylls barngrupperna på kontinuerligt ända fram till juni.

3. Grundläggande förutsättningar

Förutsättningarna för utbildningens och kvalitetsarbetets genomförande är viktiga för resultat och måluppfyllelse på alla nivåer. Rektor är ansvarig för enhetens kvalitetsarbete och för att det finns förutsättningar att bedriva och utveckla utbildningen utifrån de nationella målen och riktlinjerna (Skolverkets Allmänna Råd för systematiskt kvalitetsarbete). Rektorn har det övergripande ansvaret för att förskolans utbildning genomförs i enlighet med läroplanen och att barnen får det stöd och den stimulans de behöver för att utvecklas och lära utifrån sina egna förutsättningar. Rektorn ansvarar också för att resurserna fördelas så att barnen får det stöd de behöver." (läroplan för förskolan, Lpfö 18)

Verksamhetens förutsättningar att leva upp till skollagens bestämmelser för utbildningens syfte och mål

En stabil och flexibel organisation är avgörande för hög kvalitet i förskolan. Sedan 2021 har en ny organisationsmodell med rektor och biträdande rektorer införts. Organisationen innebär att kommunens 13 förskolor leds av en rektor samt tre biträdande rektorer vilka har ett riktat ansvar mot fyra till fem förskolor var. Kommunen har ett barnhälsoteam bestående av specialpedagoger och del av familjestödare, administrativt stöd och nyrenoverade lokaler. Utmaningar finns särskilt inom rekrytering och bemanning vid frånvaro. Resursfördelningen sker utifrån barnens behov, lokaler och vårdnadshavares önskemål. Förskoleorganisationen har även ansvar för förskolornas: kö, platser och placeringar, fakturahantering för barnomsorg och fritidsplatser samt för vikarieanskaffning och schemaläggning. Detta har skett utan några tillskott av resurser.

Under 2024 flyttade Lunnagårdens förskola in i nyrenoverade förskolelokaler på Hammars skola. Kommunens plan var att även påbörja renovering av Åmmeberg förskola 2024/2025 när denna renovering kommer att ske är i nuläget oklart. Vid årsskiftet och under våren 2025 har två nya 6 avdelningsförskolor öppnat. Vilket gör att antalet förskolor minskat från 13 till 12. I beslut från nämnden januari 2025 så har förskolan minskat med en biträdande rektor. Varje biträdande rektor har från hösten 2025 sex förskolor och ett 50-tal medarbetare var. Uppföljning av detta kommer ske under läsåret 2025/2026.

Målsättningen med den nya organisationen från 2021 är att skapa en gemensam förskoleorganisationen som med ökad likvärdighet, stabilitet och flexibilitet kan ta sig an framtidens utmaningar. Målet är också att bygga en organisation som kan möta de ökande kraven på såväl kvalitet, måluppfyllelse som effektivare resursutnyttjande inom förskolan i hela kommunen. Som en del i den nya förskoleorganisationen sitter skolledning, administration samt barnhälsoteam i gemensamma lokaler. Någonting som haft en avgörande betydelse i att underlätta samarbeten, arbetet mot ökad likvärdighets samt effektivisering av olika arbetsuppgifter.

Antalet inskrivna barn och antalet barn i barngrupperna varierar över tid (kan vara både högre och lägre beroende på mätdatum) generellt så är det färre barn inskrivna i verksamheterna under hösten jämfört med våren. En form av resursförstärkning kan ske genom att barngruppens storlek minskas och/eller bemanningen utökas. Variationer i barngruppens storlek och sammansättning på kommunens förskolor styrs av parametrar så som föräldrars önskemål, syskonförtur, åldersspannet av barn på avdelningen, lokalernas utformning samt tillgång av utbildad personal. I riktlinjer – köregler och avgifter för förskoleverksamhet, fritidshem och pedagogisk omsorg i Askersunds kommun anges följande prioritering när barn placeras:

Vårdnadshavaren har möjlighet att lämna önskemål om tre förskolor. Finns det plats på någon av dem så får barnet sin placering där. Finns inte plats på någon av de önskade förskolorna erbjuder kommunen ett annat alternativ för att barnet ska få plats på önskat placeringsdatum. Om efterfrågan på plats i kommunal förskola är större än tillgång görs placering utifrån följande turordning.

- Syskonförtur
- Kötid. Om fler barn har samma ködatum går äldsta barnet före. Syskon i samma familj erbjuds plats samtidigt.
- Barn som är folkbokförda i kommunen har förtur till plats. Barn som inte är folkbokförda i kommunen erbjuds placering i mån av plats.

Hinder som uppfattas ligga till grund för förskolebarnen och verksamhetens utveckling och uppfyllande av målen

Placering

Önskvärt är barngrupper i linje med Skolverkets riktlinje, men söktryck och svårigheten att rekrytera ställer verksamheten i ett ofta fullgott men inte optimalt läge när det gäller ex. barngruppernas storlek. I de fall där minskad barngrupp utgjort en resurs i särskilt stöd har det i vissa fall inneburit att andra avdelningar fått ett ökat antal barn i sina grupper. Gällande barngruppernas sammansättning ser förskolans ledningsgrupp utmaningar att både tillgodose kommunens riktlinjer kring placering och skollagens krav på lämplig sammansättning. Detta utifrån att Askersunds kommuns riktlinjer anger att vårdnadshavarnas önskemål på vilken förskola barnet placeras på ska prioriteras, vilket kan leda till en ojämn fördelning och sammansättning av barngrupperna exempelvis utifrån gruppstorlek, åldersfördelning, modersmål samt andra socioekonomiska parametrar.

Legitimerad personal

För att öka upp antalet förskollärare ytterligare på Askersunds kommunala förskolor har kommunen under läsåret 24/25 dels rekryterat med övergripande rekryteringsannonser, dels med riktade annonser mot specifika förskolor. Askersunds kommun har under läsåret 24/25 rekryterat in 8 förskollärare till kommunens förskolor. Av dessa var fyra tidigare studentanställda under sin förskolläraryrkesutbildning i verksamheten. Askersunds kommun har möjlighet anställa förskollärestudenter under pågående studietid för att på sikt öka upp förskollärartätheten. Under 2024/2025 är det fyra förskollärare studenter som anställts under denna typ av anställning. Under samma period har det också tillsvidareanställts fem utbildade barnskötare till kommunen.

Digitalisering

En omfattande översyn av de digitala system förvaltningen nyttjar har påbörjats. På en övergripande nivå handlar digitaliseringsarbetet just nu till stor del om att samla in information, hörsamma behov och att göra prioriteringar. Det finns ett uttalat behov av digitala verktyg för förskolans personal, då detta behövs i och med att alltmer digitaliseras, exempelvis vid kommunikation med vårdnadshavare samt vid närvarokontroller av förskolebarnen.

I nuläget sker även mycket handpåläggning för att hantera, behandla och systematisera olika data som bland annat ska ligga till grund för analys. Ett arbete som är tidskrävande på såväl förskolenivå som förvaltningsnivå. Handpåläggning av stora mängder data bedöms även vara en risk för felaktig rapportering. Här arbetar förvaltningen med att säkra upp arbetssätt kring vem/vilken roll som hämtar data för att de underlag som tas fram blir säkerställd och ger ett korrekt underlag för analys. Här bedöms det även vara viktigt att samtliga verksamheter använder de administrativa system som finns på ett likvärdigt sätt för att resultaten ska bli jämförbara, på såväl kort som lång sikt. Ett arbete med att ta fram förslag på externa och interna e-tjänster pågår, med syfte att säkerställa en effektiv och rättssäker hantering. Det finns kvalitativa vinster med signerade e-tjänster då både personal och

vårdnadshavare säkerställer att rätt uppgifter kommer in i systemen. Detta kan ge minskade handläggningstider och nöjdare vårdnadshavare.

4. Läroplanens mål

4.1. Normer och värden

En gemensam nämnare inom samtliga av kommunens förskolor är att de lägger stor vikt vid arbetet med normer och värden som genomsyrar den dagliga verksamheten. Pedagogerna menar att det är grunden och en integrerad del av den dagliga undervisningen på förskolan. Pedagogerna är överens om att det är viktigt att alla på förskolan strävar mot ett gemensamt förhållningsätt som har sin utgångspunkt i Skollagen och Läroplanen. Vidare beskriver flera av verksamheterna att de som pedagoger är viktiga förebilder för barnen.

Inskolning är en viktig period för att etablera värdegrundsarbete. Barnet och vårdnadshavarnas första möte är inskolningen, inskolning är ett av de moment som verksamheterna starkt kopplar till arbetet med normer och värden. Personalens kontinuitet och tydliga strukturer är nyckelfaktorer för kvalitet. Många verksamheter upplever att stor del av höstterminen går åt till just inskolning. Ibland stannar till och med den ordinarie verksamheten av näst intill helt under inskolningsperioden. Det som ledningen kan se påverkar både kvaliteten på inskolningar och kvaliteten på verksamheten under inskolningsperioderna är pedagogernas inställning och struktur på momentet inskolning. Inskolningarna tenderar bli en separat del av den planerade verksamheten i stället för en del av arbetet med omsorg, utveckling och lärande. Några förskolor lyfter vikten av att kombinera undervisnings och omsorg redan från starts.

Förskolorna har generellt få kränkingsärenden, totalt är sju ärenden avslutade under läsåret varav en klassades som kränkning enligt skollagen, fler förskolor har inga anmälningar alls. Den pedagogiskt utbildade personalen upplever arbetet kring kränkningar mellan barn som svårt. Vad är en kränkning? Hur utreder vi i verksamheten kränkningar? Vem ansvarar för att utreda kränkningar mellan barnen?

Hinder som bedöms ligga till grund för ökad måluppfyllnad kopplad till normer och värden

Det hinder som samtliga verksamheter ser för arbetet med normer och värden har precis som tidigare läsåret enligt pedagogerna varit: stor personalfrånvaro, vilket innebär att det kan vara svårt att upprätthålla kontinuitet och struktur för planerad verksamhet som syftar på att jobba mot läroplanens mål. Förskolans ledningsgrupp delar bilden med förskolans personal om antal pedagoger på plats i verksamheten är en viktig faktor. Två faktorer som har stor inverkan när det gäller att tillgodose barngruppens behov. De verksamheter som har en tydlig struktur där det framgår vem som gör vad har lättare att vidhålla och utveckla undervisningens kvalitet, även vid personalfrånvaro.

Av Skolinspektionens slutrapport; Förskolans kvalitet och måluppfyllelse (Skolinspektionen 2018) framgår det att personalens behörighet att undervisa är en nyckelfaktor för kvalitet i undervisningen. Den ibland låga andelen utbildad personal i verksamheterna speglar måluppfyllelsen i arbetet med normer och värden. Förskolans ledningsgrupp delar den bild som Skolinspektionen konstaterade 2018, personal utbildad för verksamheten har en annan yrkesmässig verktygslåda med sig in i uppdraget med en förinsikt i det övergripande arbetet som omgärdar förskolan.

Prioriteringar inför det fortsatta arbetet

1. Gemensamt värdegrundsarbete enligt styrdokumentet

Säkerställ att all personal arbetar utifrån ett gemensamt förhållningssätt grundat i Skollagen och Läroplanen (Lpfö-18). Skapa en värdegrund som genomsyrar hela förskolans verksamhet och präglas av demokratiska värden, respekt och inkludering.

2. Integration av värdegrund, omsorg, utveckling och lärande

Arbeta för att inskolning och värdegrundsarbete inte uppfattas som separata moment utan som en integrerad del av omsorg, utveckling och lärande. Sträva efter att kombinera omsorg och undervisning från början.

3. Kontinuitet och strukturer under inskolning

Prioritera kontinuerlig närvaro av personal och tydliga rutiner under inskolningsperioden för att ge barn och vårdnadshavare trygghet och stöd. Detta är avgörande för kvaliteten i verksamheten.

4. Förbättrat arbete med att förebygga och hantera kränkningar

Stärk personalens kompetens kring vad som definieras som kränkning, hur sådana situationer ska utredas och hanteras. Tydliggör ansvarsfördelningen för kränkningar mellan barn inom verksamheten.

5. Systematiskt kvalitetsarbete med fokus på normer och värden

Fördjupa systematik och dokumentation i kvalitetsarbetet, med särskilt fokus på normer och värden. Använd och utveckla evidensbaserade mallar för att säkerställa reflektion och förbättringar i arbetet. Stärk pedagogernas roll som trygga och tydliga förebilder i vardagen.

4.2 Omsorg, utveckling och lärande

Förskolans uppdrag att arbeta med omsorg, utveckling och lärande utgår från läroplanens strävansmål. Mål som kan uppnås med lika många möjligheter som arbetssätt. I verksamheternas kvalitetsredovisningar har det om vi tittar i backspegeln ofta legat fokus på vilka aktiviteter som gjorts i stället för "huret", där det ofta blir en uppräkningslista av aktiviteter som genomförts eller inte genomförts, exempelvis på grund av personalbrist. Med nya arbetssätt och en användbar mall har verksamheterna allt mer fokuserat på varför pedagogerna utformat undervisningen som de gjort och vad det gett för effekter. Det som fortfarande är ett stort utvecklingsområde är just vilka effekter som uppnåtts och varför, analysen.

Förskolans ledningsgrupp ser ett tydligt mervärde i att verksamheterna själva finner vägar framåt för att på bästa sätt möta de situationer som kan uppstå, exempelvis vid personalbrist och den stress som detta kan medföra.

Förskolans läroplan Lpfö-18 trycker på vikten av att utgå från barngruppens behov vid planering av verksamhetens undervisning. Något som blir allt vanligare ute på avdelningarna är att pedagogerna använder sig av redan färdigt framtaget undervisningsmaterial. Material som används är Veplarna, Vännerna i kungaskogen, Kanin och igelkott, Babblarna, Djuren på djuris med flera andra mer eller mindre färdiga koncept.

Som vi tidigare redan beskrivit i 4.1 har flera verksamheter långt in på terminen sett normer och värden som de allra viktigaste målen att arbeta med. Språk, matematik, naturvetenskap och olika uttrycksformer har inte fått stå tillbaka, men har jobbat med mer spontant utan syfte och tydliga målformuleringar, vilket lett till att de inte analyserats.

Språk:

Alla verksamheter har på olika sätt arbetat med de mål i Lpfö-18 som handlar om språk och språkutveckling. Vidare har hela förvaltningens arbete med skolförbättring där språkutvecklande arbetssätt varit fokus haft genomslag i varierande grad. Vissa förskolor har haft svårt att komma igång

med arbetet andra kom igång efter att de vågat att testa olika arbetssätt. Andra förskolor har jobbat mycket aktivt med fokusområdet. Fler förskolor har låtit barnen, både på grupp och individnivå, vara med i planeringen av vilka områden och teman som de ska jobba med under veckan. Några förskolor har undersökt barns berättande genom dokumentation och bilder. Mätning av talutrymme vid samlingar m.m. Vidare att skapa miljöer för högläsning, intresse för böcker och skriftspråk. Alla verksamheter använder sig av böcker och högläsning för att stärka barnens språk. Flera förskolor har valt att arbeta tematiskt med böcker. Fokus på metoder och arbetssätt för att skapa intresse för läsning, bokstäver, bokstadsljud och ord har visat sig höja barnens intresse.

Fler verksamheter har tidigare vittnat om att ett större antal barn har svårt att forma och uttala ett flertal språkljud men också en nedgång i att lyssna och samtala och berätta och återberätta. Detta var något som även uppmärksammades av förskolans barnhälsoteam. Med detta som bakgrund använder sig alla förskolor av Praxisalfabetet. Praxisalfabetet, som från början utvecklades av logopeder för barn med språksvårigheter- dyspraxi, är nu mer ett arbetsverktyg för pedagoger för att arbeta med alla barns språkljudsmedvetenhet. Syftet med att använda Praxis alfabetet är att barnen ska få förståelse för bokstävernas olika ljud. Praxis alfabetet utvecklar den fonologiska medvetenheten. Barnen får kunskap om bokstävernas olika ljud och bilderna hjälper barnen koppla bokstävernas utseende till dess ljud med hjälp av bilder. Praxisalfabetet hjälper också senare barnen att läsa och skriva. Detta arbete fortsätter för att öka barnens förmågor och den fonologiska medvetenheten.

Återkoppling av resultat Skolverkets bedömningsmaterial i förskoleklass "Hitta språket" är ett sätt som förskolorna analyserar vilka delar de behöver jobba mer med

Modersmål

Nästan alla förskolor har några barn som har annat modersmål än svenska, det varierar dock hur stor andel av barnen i grupperna som har annat modersmål. Oavsett om det är enstaka barn eller ett flertal som har annat modersmål upplever många pedagoger att det är svårt att arbeta mot och nå Lpfö-18s mål. I de verksamheter där det finns personal som pratar barnens modersmål är det oftare lite lättare att arbeta mot målen. I de verksamheter där det saknas tillgång till personal med olika språkkompetenser upplever pedagogerna att det kan vara svårt att kommunicera med vårdnadshavarna.

Polyglutt är ett uppskattat och välanvänt hjälpmedel för att ge alla barn möjlighet att lyssna på sagor på sitt modersmål.

Matematik:

Förskolor arbetar med matematik, ofta sker det arbetet i vardagen. Fler förskolor beskriver barnens intresse för konstruktion och mönster. Barnen visar också stort intresse för mätverktyg och för siffrornas innebörd. Arbetet med de yngsta barnen fokuserar på grundläggande begrepp som antal, sortering och former.

Naturvetenskap och teknik:

Förskolorna har jobbat med att utveckla barnens förmåga att undersöka, reflekteras och prova olika lösningar. Större barn har forskat utifrån egna frågeställningar inom temat djungeln. Flera jobbar med teman såsom blommor då man genomför blompromenader och odling. Vissa förskolor odlar grönsaker från frö till skörd. Andra förskolor har jobbat med exempelvis insektsstudier och molnobservationer och att öka förståelse om naturens kretslopp.

Hinder som bedöms ligga till grund för ökad måluppfyllnad kopplad till omsorg, utveckling och lärande

Hög frånvaron i personalgrupperna, samt barngruppernas storlek hindrar möjligheterna att bedriva den undervisning som pedagogerna önskar de skulle kunna göra. Gunilla Essén och Leicy Olsborn Björby (2018) poängterar faran med att fastna i diskussioner om bristen på utbildad personal. De menar att systematiskt kvalitetsarbete handlar om att synliggöra kvaliteten på det görande som dagligen sker i verksamheterna.

Ett annat hinder för att bedriva kvalitativt att andelen förskollärare per förskola är för låg. Det oavsett hur många förskollärare som är anställda på respektive förskola. En bild som delvis delas av förskolans ledning. Detta utifrån de nyckeltal vi refererar till i 2.3 visar på att vi har tämligen små barngrupper i jämförelse med resten av Örebro län, dock ser vi där att andelen barn per legitimerad förskollärare är högre än både riket och länet.

Barngruppens sammansättning är ytterligare en faktor som påverkar arbetet med omsorg, utveckling och lärande. Upplevelsen hos många pedagoger är att det blir allt svårare att möta barnens behov. Hur arbetslagen tar sig an utmaningen med att möta alla barns behov skiftar:

Förskolan har sedan 1997 haft i uppdrag från staten att följa upp och utvärdera verksamhetens kvalitet. Trots det finns det en osäkerhet i verksamheterna kring detta, vilket bedöms grunda sig i att förskolan har en tradition av vad som beskrivs som ett kollektivt extra hem vilket kan medföra att pedagogerna upplever det styrda strukturerade arbetssätt som krävs för att bedriva undervisning som obekvämt (Essén och Olsborn Björby 2018). Det är därför av största vikt att förskolans ledning kontinuerligt implementerar undervisningsuppdraget för personalen. Det är även viktigt att samordnarna systematiskt driver undervisningsutvecklingen framåt.

Skolverkets rapport 2023:5 Förskolan och läroplanen, om förändringar i spår en av Lpfö-18 påvisar Skolverket att den personal som intervjuats upplever att undervisningsuppdraget i förskolan förtydligades på Lpfö-18. Förskolans ledningsgrupp upplever dock att flera verksamheter fortfarande tycker det är svårt att identifiera vad undervisning är i förskolan.

Prioriteringar inför det fortsatta arbetet

1. Analys och kvalitetssäkring av undervisning

Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet genom att fokusera på att analysera effekterna av undervisningen och förstå varför vissa metoder fungerar. Detta är centralt för att förbättra undervisningens kvalitet och barns måluppfyllelse.

2. Anpassning efter barngruppens och individens behov

Planera undervisningen utifrån barngruppens sammansättning och varje barns unika förutsättningar för att ge bästa möjliga stöd och stimulans för utveckling och lärande.

3. Balans mellan omsorg, utveckling och lärande

Förskolan ska erbjuda en helhetsorienterad verksamhet där omsorg, utveckling och lärande är integrerade och tillsammans skapar en trygg och utvecklande miljö.

4. Språkutveckling och flerspråkigt stöd

Fortsätt att satsa på språkutvecklande metoder som tematiskt bokarbete och Praxisalfabetet m.mfl. Säkerställ också tillgång till modersmålsstöd och förbättra kommunikationen med vårdnadshavare med annat modersmål.

5. Stärk undervisningen inom matematik och naturvetenskap

Integrera matematik och naturvetenskap i vardagsaktiviteter genom undersökande och tematiskt arbete anpassat efter barnens intressen och behov för att väcka nyfikenhet och förståelse.

4.3 Barns delaktighet och inflytande

Barns delaktighet och inflytande är viktigt ur flera perspektiv till exempel:

Demokratiskt värde

Förskolan är en plats där barn får sina första erfarenheter av att vara delaktiga i ett samhälle. Genom att få inflytande lär sig barn:

- att deras åsikter räknas,
- att lyssna på andra,
- att fatta gemensamma beslut.

Detta stärker deras förståelse för demokratiska principer och rättigheter.

Stärker självkänsla och identitet

När barn får vara med och påverka sin vardag känner de sig:

- sedda och hörda,
- viktiga och kompetenta,
- mer trygga i sig själva.

Det bidrar till en positiv självbild och stärker deras sociala och emotionella utveckling.

Främjar lärande och motivation

Barn som får vara med och bestämma över innehåll och aktiviteter är ofta mer engagerade. Det leder till:

- ökad nyfikenhet,
- större motivation att delta,
- djupare lärande eftersom det utgår från barnens egna intressen.

Utvecklar kommunikation och samspel

Genom att uttrycka sina tankar, lyssna på andra och kompromissa utvecklar barn viktiga färdigheter i:

- språk och kommunikation,
- samarbete,
- konflikthantering.

Stärker pedagogernas förståelse för barnens behov

Barninflytande ger pedagoger insikt i vad barnen tycker är viktigt, vilket gör det lättare att:

- planera meningsfulla aktiviteter,
- skapa en inkluderande miljö,
- möta varje barns behov och intressen.

Flera förskolor beskriver att de utgår från barnens intresse och behov då pedagogerna planerar undervisningen och andra aktiviteter. Vissa delar upp undervisningen där en pedagog undervisar och en annan stödjer barnen. Andra förskolor beskriver hur de använder samtalen tillsammans med barnen för att de ska bli delaktiga. Barnråd finns på vissa förskolor där man för samtal kring vad barnen vill lära sig mer om. Röstning där man föreslår olika lekar som barnen sedan får rösta på för att synliggöra en demokratisk process. Vid flytt till nya lokaler genomfördes intervjuer med alla barn för att synliggöra deras tankar inför flytten och önskemål och att ta med till nya förskolan. Vissa förskolor har uppmärksammat att deras arbetssätt och metoder kan krocka med att ge barnen ett reellt inflytande och delaktighet i sin undervisning.

Ett genomgående arbetssätt för att öka barnens delaktighet och inflytande i alla verksamheterna är att dela barngruppen i mindre grupper. Här bedöms det viktigt att det finns en tanke bakom indelningen, hur delar vi in förskolans barn för att det ska bli så gynnsamt som möjligt för alla och att alla ska få möjlighet att känna delaktighet och en känsla av reellt inflytande över sin vardag. Förskolans ledningsgrupp ser dock stora olikheter kring vilka faktiska möjligheter de olika förskolor har för att genomföra detta i praktiken. Viktiga parametrar är exempelvis samlokalisering av olika verksamheter (förskola-fritids), bemanning, tillgång till vikarier och lokalernas utformning. Även om det kanske inte alltid finns faktiska möjligheter att dela upp barngrupper fullt ut enligt denna tankegång, kan det vara en god utgångspunkt vid varje gruppindelning.

Förskolorna har i årets kvalitetsredovisningar fokuserat mer än föregående år på att beskriva hur de arbetar med barns delaktighet och inflytande vilket kan vara ett resultat av det förvaltningsgemensamma fokusområdet, skolförbättring för alla, där språkutvecklande arbetssätt och barns inflytande är de områden som varit fokus.

Hinder som bedöms ligga till grund för ökad måluppfyllnad kopplat till barns delaktighet och inflytande

Det krävs god kunskap och kännedom om varje individ i barngruppen för att kunna skapa en miljö som utvecklar delaktighet och inflytande. Utbildningsnivån och erfarenheten av arbetet påverkar också möjligheterna till att utveckla undervisning mot en hög måluppfyllelse. Det krävs god kunskap om barns utveckling för att kunna bryta ner stora mål som inflytande, delaktighet och demokrati till en ett, tre eller femårigs utvecklingsbehov.

Prioriteringar inför det fortsatta arbetet

1. Stärk barns demokratiska kompetens

Barn ska tidigt få lära sig att deras åsikter räknas, att lyssna på andra och delta i gemensamma beslut. Detta stärker deras förståelse för demokratiska principer och rättigheter, vilket är grundläggande för förskolans uppdrag.

2. Främja självkänsla och identitet

När barn upplever sig sedda och hörda i vardagen stärks deras känsla av att vara viktiga och kompetenta individer, vilket bidrar till deras trygghet och sociala samt emotionella utveckling.

3. Motivera och engagera i lärande

Genom att låta barn vara delaktiga och påverka aktiviteter baserade på deras egna intressen ökar deras motivation och engagemang, vilket leder till ett djupare och mer meningsfullt lärande.

4. Utveckla språk, kommunikation och samspel

Barn utvecklar viktiga färdigheter i språk och kommunikation genom samtal, lyssnande och samarbete. Dessa färdigheter underlättar konflikthantering och social samverkan i förskolan.

5. Systematik och likvärdighet i delaktighet

Arbeta systematiskt med att dela barngrupper i mindre enheter för att skapa bättre möjligheter till reellt inflytande och delaktighet. Minska skillnader mellan olika förskolor genom gemensamma metoder och prioriteringar, för att säkerställa likvärdighet i barns inflytande och delaktighet.

4.4. Förskola och hem

Ett fungerande samarbete mellan hem och förskola är avgörande för att skapa en helhet kring barnen trygghet, utveckling och lärande. Alla verksamheter lägger kontinuerligt upp på avdelningarnas bloggar på Infomentor. Innehållet i de olika avdelningarnas bloggar skiljer sig åt, allt från rena informationsmejl med uppgifter om att magsjuka härjar på förskolan till beskrivningar av temaarbete kopplat till förskolans undervisningsuppdrag i Lpfö-18.

De flesta förskolor vittnar om att samarbetet mellan dem och vårdnadshavarna fungerar bra.

Under februari och mars 2025 genomfördes en enkät riktad mot vårdnadshavares upplevelse om förskolans arbete och deras barns vardag i förskolan. Efter svarsperiodens slut hade 374 vårdnadshavare svarat på enkäten. Detta är en ökning från de senaste årens enkäter. Information samt tillgång till att svara på enkäten skickades via e-post till alla vårdnadshavare samt publicerades i lärplattformen InfoMentor.

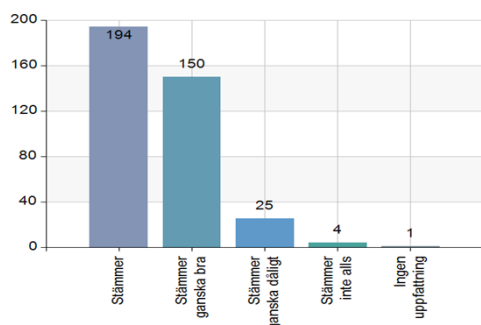
Enkäten bestod av totalt 24 frågor var av 19 frågor bestod av påstående där vårdnadshavare fick bedöma utifrån hur väl de ansåg att det stämde med deras upplevelse. Bedömningarna delades in i *Stämmer*, *Stämmer ganska bra*, *Stämmer ganska dåligt*, *Stämmer inte alls* samt *Ingen uppfattning/åsikt*.

Av de frågor som vårdnadshavare graderade var det endast två frågor vars medelvärde låg under 8 av 10. Dessa två frågor var.

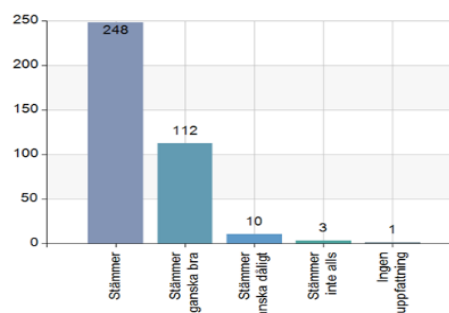
1. Jag upplever att personaltillgången är god på förskolan. Medelvärde 7,16
2. Jag upplever att bemanningen på förskolan fungerar även vid ordinarie personals frånvaro. Medelvärde 7,29

Gällande kommunikation anser vårdnadshavarna att de får fullgod information om barnets vardag och att även personalen tar hänsyn till den information vårdnadshavarna delger verksamheten.

Jag upplever att jag får fortlöpande information om mitt barns vistelse på förskolan. Medelvärde 8,11

Jag upplever att förskolan tar hänsyn till den information jag förmedlar om mitt barn. Medelvärde 8,74.

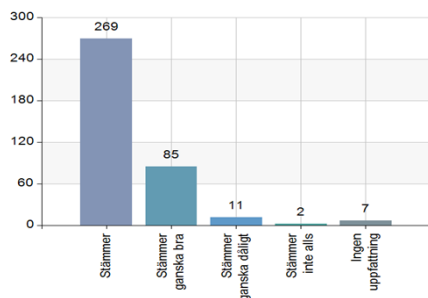
Tre av de 19 frågorna fick högre än medelvärde 9.

Dessa handlade om

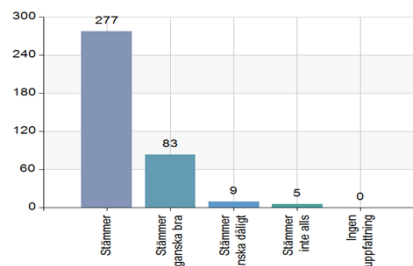
- trivsel i förskolan,
- att flickor och pojkar ges samma förutsättningar och
- att jag upplever att jag får tydlig information om hur det går för mitt barn

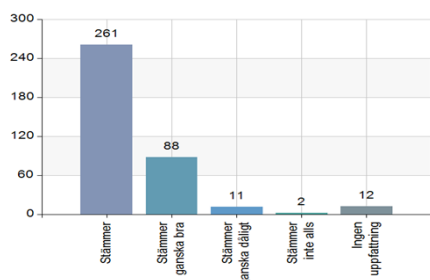
Jag upplever att förskolan ger mitt barn en bra balans av aktiviteter och vila under dagen. Medelvärde 8,97

Jag är trygg med att lämna mitt barn på förskolan. Medelvärde 8,97.

Jag upplever att förskolan bedriver god undervisning. Medelvärde 8,93.

Vårdnadshavare hade möjligheten att lämna kommentar kring deras upplevelse om trivsel samt möjlighet att helt svara fritt. De flesta kommentarer är positiva eller mycket positiva. Av de kommentarer kring upplevelse där vi behöver utveckla är exempelvis

- att personalen inte tar till sig av kritik och om barnens behov
- personalbrist - ordinarie personal/ vikarier
- att det är svårare att lämna när det är vikarier.
- önskan om att barnen ska vara ute mer, fler utflykter
- önskan om mer innevistelse
- att personal skall gå kurs i lågaaffektiv bemötande.
- kommentar kring barngruppens storlek för stor grupp eller oro att barngruppen blir för stor.
- behov av mer information om hur dagen varit vid hämtning
- olikheter mellan förskolor
- konflikthantering mellan barnen önskan om att man jobbar mer med det.
- för hög ljudnivå
- bemötande
- dålig kvalitet på maten
- dåliga lokaler samt dålig gård

- - bättre information i blogg/ veckobrev

Hinder som bedöms ligga till grund för ökad måluppfyllnad kopplat förskola och hemmet

Det är svårt att hitta tydliga hinder som ligger till grund för de fall då samverkan hem och förskola inte fungerar och därmed inte heller når målen. Det handlar om enskilda fall.

Prioriteringar inför det fortsatta arbetet

1. Likvärdig och anpassad kommunikation

Säkerställ en tydlig, frekvent och anpassad kommunikation mellan förskola och vårdnadshavare. Utveckla enhetliga digitala kanaler, bloggar och informationsflöden som är kopplade till verksamhetens mål och temaarbete.

2. Bemanning och personaltrygghet

Prioritera åtgärder för att garantera god bemanning även vid ordinarie personals frånvaro. Trygghet för barn och vårdnadshavare stärks när stabil och välutbildad personal är närvarande.

3. Trygghet och delaktighet i vardagen

Utveckla rutiner för att vårdnadshavare ska känna sig trygga vid lämning och hämtning. Säkerställ att vårdnadshavare får relevant och tillfredsställande information om barnets dagliga aktiviteter och trivsel.

4. Goda miljöer och konflikthantering

Arbeta aktivt med att hålla barngrupper i rimlig storlek och utveckla system för konflikthantering för att skapa en lugn och trygg miljö som främjar barnens välmående.

5. Kompetensutveckling och förbättrad miljö

Erbjuda fortbildning i lågaffektivt bemötande och inkluderande pedagogik för all personal. Arbeta även med att förbättra den fysiska miljön, inklusive lokaler och mat, för att höja barnens välmående och trivsel.

4.5 Övergång och samverkan

Alla förskolor anser att rutiner för övergångar fungerar bra. Nätverksträffen som skedde hösten 2024 där man hade kollegielat utbyte om kartläggningsmaterialet "hitta språket och "hitta matematiken" var uppskattat av pedagogerna för att förbereda barnen inför förskoleklass. Besök i skolan sker för de förskolor det fungerar för. Det saknas rutin för övergångar till annan kommun.

Hinder som bedöms ligga till grund för ökad måluppfyllnad kopplat till övergång och samverkan

Finns till viss del olika syn på hur övergångar ska gå till på förskolorna.

Prioriteringar inför det fortsatta arbetet

1. Främja kollegialt lärande och nätverksträffar. Fortsätt arrangera och utveckla nätverksträffar som möjliggör kollegialt utbyte och erfarenhetsdelning mellan personal i förskolor och skola, för att skapa en gemensam förståelse och samordning kring barnens utveckling och behov.
2. Utveckla och standardisera skolbesök som en del av övergången. Säkerställ att skolbesök sker för samtliga förskolebarn där det är möjligt och fördelaktigt, för att skapa trygghet och kontinuitet för barnen inför skolstarten.
3. Etablera tydliga rutiner för övergångar till annan kommun
4. Identifiera behov och skapa en strukturerad rutin för övergångar av barn som byter kommun, för att säkerställa att barnen får en smidig och trygg övergång även när de byter geografisk placering.

4.6 Uppföljning, utvärdering och utveckling

Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet (Skollagen 8 kapitlet 2 §). För att personalen ska kunna verkställa sin del av ovan beskrivna krav i skollagen på planering, uppföljning, utveckling och dokumentation av utbildningen krävs att de får tid till uppdraget. Möjligheterna att schemalägga tid för detta är små utifrån den resursfördelning som råder, vilket leder till brister i måluppfyllelsen samt påverkar det kompensatoriska uppdrag som åligger förskolan.

Förutom att planera och utvärdera undervisningen och verksamheten under planeringstiden så kan medarbetarna under denna tid genom pedagogiska samtal reflektera och resonera kring barnens utveckling och lärande. Det är också i de samtalen diskussioner förs omkring barn med särskilda behov, vilka anpassningar som behöver göras och vad i utbildningen som måste justeras gällande lärmiljöer osv. Om tiden för att diskutera dessa frågor i arbetslagen inte hittas så försämras medarbetarnas möjlighet att anpassa verksamheten efter de unika individer som ingår i barngruppen.

Planeringspedagogerna har genererat att alla förskolor fått planeringstid på dagtid vid minst fem tillfällen under terminen ca tre timmar/ avdelning.

Förskolan håller även kvar vid de pedagogiska måndagarna, då nästan all personal jobbar till 17:30 samt att förskolorna stänger redan klockan 16:00 två gånger i månaden.

4.6 Uppföljning, utvärdering och utveckling

Barnhälsoteamet, bestående av rektor för samtliga förskolor, biträdande rektorer för specifika förskolor samt specialpedagoger träffas en gång per månad. Förskolorna i Askersunds kommun har också ett tätt samarbete med Familjecentralen, Socialtjänsten och BVC. En gång i månaden möts barnhälsoteamet och socialtjänsten, en gång per månad möts barnhälsoteamet och BVC. Familjecentralen bokas in vid behov. Det finns även ett samarbete mellan och Barn- och ungdomshabiliteringen i de fall vårdnadshavarna önskar detta. Förutom systematiska träffar med barnhälsoteamet så träffar rektor, biträdande rektor samt barnhälsoteamet varje avdelning två gånger på år för att på gruppnivå diskutera hur arbetet på avdelningen fortskrider. I samband med dessa möten som benämns som barnkonferenser/kvalitetsdialoger ska arbetslagen göra en nulägesbeskrivning samt beskriva hur arbetet för att nå de mål som verksamheten valt att prioritera och dokumentera i det systematiska kvalitetsarbetet fortlöper. Flera förskolor beskriver ett gott samarbete med barnhälsoteamet. Vilket skapar trygghet i arbetet med barn i behov av särskilt stöd.

Vissa förskolor beskriver tydliga rutiner och tydlig strukturerat vem som gör vad och hur / var pedagogerna dokumenterar arbetet samt hur handledning och samtal med specialpedagog har skett

kontinuerligt under året. Vidare att specialpedagogerna tillsammans med arbetslaget har läst och reflekterat utifrån facklitteratur som är till stöd för förskolans arbete. Tid för reflektion och kollegialt lärande lyfter flera förskolor som en brist. Andra förskolor beskriver att de behöver mer struktur och likvärdighet i det systematiska kvalitetsarbetet.

Lärmöten inom ramen för "Skolförbättring för alla" beskriver vissa förskolor som positivt, att de har varit tillgängliga för alla. Att det när alla arbetar mot samma mål har reflektionerna blivit mer fokuserade och det kollegiala lärandet har stärkts.

Hinder som bedöms ligga till grund för ökad måluppfyllnad kopplat till uppföljning, utvärdering och utveckling

Något som framgår är att hög personalomsättning och personalfrånvaro är ett hinder för kontinuitet och utveckling. Förskolornas olika förutsättningar för kollegial utveckling av undervisningen.

Prioriteringar inför det fortsatta arbetet

1 Stärkt samverkan och tydliga mötesrutiner

Säkerställ struktur för regelbunden och systematisk samverkan mellan barnhälsoteam, socialtjänst, BVC, familjecentral och habilitering. Skapa tydliga mötesrutiner och dokumentation för effektivt stöd till barn i behov av särskilt stöd.

2. Gemensamma och tydliga kvalitetsdialoger

Utveckla och implementera en gemensam modell för barnkonferenser och kvalitetsdialoger. Ge arbetslag stöd för att analysera nuläge och planera insatser mot prioriterade kvalitetsmål.

3.Handledning och kompetensstöd för personal

Prioritera kontinuerlig handledning från specialpedagoger och expertkompetenser inom barnhälsoteamet. Skapa utrymme för reflektion och fortbildning utifrån aktuell forskning för att utveckla verksamheten.

4. Tid och struktur för kollegialt lärande

Skapa förutsättningar för regelbundna lärmöten och strukturerad kollegial reflektion där alla pedagoger inkluderas. Motverka hinder som tidsbrist och begränsade möjligheter till utvecklingssamtal.

5. Likvärdighet och transparens i dokumentation och ansvar

Standardisera rutiner för dokumentation av kvalitetsarbete, med tydlig ansvarsfördelning mellan samordnare och ledning. Säkerställ likvärdighet i genomförande och uppföljning av kvalitetsarbetet över alla förskolor i kommunen.

4.7 Förskolelärares ansvar i undervisningen

Förskolläraren ansvarar för att undervisningen sker och planerar undervisningen för samtlig personal. Förskollärare ska ansvara för det pedagogiska innehållet i undervisningen och för att det målinriktade arbetet främjar barns utveckling och lärande. Förskollärare har därmed ett särskilt ansvar i utbildningen som arbetslaget genomför gemensamt. I undervisningen medverkar även andra i arbetslaget, t.ex. barnskötare, till att främja barns utveckling och lärande. Vid de förskolor där det inte finns förskollärare på alla avdelningar förväntas förskollärarna handleda övrig personal genom att exempelvis delta i alla avdelningars planering/reflektion samt deltar i vissa undervisningssituationer

för att se barnens fortsatta utvecklingsbehov och handleda kollegorna i utvecklingen av undervisningen.

Skolverkets rapport 2023:5 tar upp att många som arbetar i förskolan och själva inte är legitimerade förskollärare anser att förskollärarna har det yttersta ansvaret för att driva arbetet på avdelningen framåt. Rapporten visar även att flera bland annat skolledare ser ett generellt behov att stärka förskollärarnas ledarskapsroll. Förskolans ledningsteam delar både bilden av att många arbetslag anser att drivandet av avdelningens undervisning förväntas ledas av förskollärarna samt att förskollärarna behöver stöttning i att ta ett större ledaransvar.

Alla förskolor i Askersunds kommun har en till två samordnare på varje förskola. I samordnarens roll är att tillsammans med skolledningen planera för enhetens utvecklingsarbete samt organisera tid för och leda konstruktiva möten på arbetsplatsen som är främjande och förebyggande för barns och elevers lärande och välmående.

Vissa förskolor beskriver gemensamma veckovisa träffar för förskollärare med fokus på kollegialt lärande och det systematiska kvalitetsarbetet. Flera lyfter att det är av stor vikt med det kollegiala lärandet mellan förskollärarna för undervisningsförbättring.

I förklornas kvalitetsrapporter syns en brist på likvärdighet vad gäller tillgång på förskollärare och möjlighet till kollegialt lärande och utveckling.

Prioriteringar inför det fortsatta arbetet

1. Tydliggör förskollärarens pedagogiska ledarskap

Förskollärare ska ges förutsättningar att ta ett större och tydligare ledaransvar för planeringen, genomförandet och uppföljningen av undervisningen inom arbetslaget. Deras ledarskap är avgörande för att undervisningen ska främja barns utveckling och lärande.

2. Säkra likvärdig tillgång till legitimerade förskollärare

Kommunen behöver öka andelen legitimerade förskollärare i alla avdelningar. Där förskollärare saknas ska handledning och stöd ges till övrig personal för att säkerställa en god kvalitet i undervisningen.

3. Stärk kontinuitet och strukturer i personalgruppen

Kontinuerlig närvaro av personal och tydliga rutiner, särskilt under inskolningen, är viktiga för att skapa trygghet och kvalitet för barn och vårdnadshavare.

4. Främja kollegialt lärande och samverkan

Regelbundna planerings- och reflektionsmöten mellan förskollärare och hela arbetslaget ska prioriteras för att utveckla undervisningen och stärka arbetslagets gemensamma ansvar. Motverka ojämlikhet i tillgång och utvecklingsmöjligheter

5. Prioriterade övergripande insatser i arbetet framåt

1. Pedagogiskt ledarskap och arbetslagets ansvar

Stärk förskollärarens ledarskap med ett tydligt mandat att leda planering, genomförande och uppföljning av undervisningen i arbetslaget. Uppmuntra en kultur där hela arbetslaget tar ansvar för undervisningens kvalitet och utveckling genom regelbunden dialog och kollegialt lärande.

2. Kompetens och bemanning

Säkra likvärdig tillgång till legitimerade förskollärare i samtliga avdelningar. Vid brist, säkerställ handledning så att övrig personal kan utveckla sin undervisning. Prioritera också kontinuitet och stabilitet i personalgruppen för att skapa trygghet för barnen, särskilt under inskolning.

3. Integrerat värdegrundsarbete i omsorg och lärande

Integrera värdegrundens normer och värden i det dagliga arbetet som en naturlig del av omsorg, utveckling och lärande. Säkerställ att inskolning blir en del av värdegrundsarbetet och att personalen är trygga förebilder som lever värdegrunden i vardagen.

4. Kvalitetsarbete och analys av undervisningens effekter

Fokusera på att analysera effekterna av undervisningsinsatser snarare än att redovisa aktiviteter. Anpassa undervisningen efter barngruppens och individens behov. Fördjupa det systematiska kvalitetsarbetet med evidensbaserad dokumentation och uppföljning, inklusive arbetet med kränkningar.

5. Samverkan, kommunikation och barns delaktighet

Förbättra samverkan med vårdnadshavare genom tydlig och anpassad kommunikation. Stärk barns delaktighet och inflytande i verksamheten genom att arbeta i mindre grupper och skapa likvärdiga möjligheter för alla barn. Utveckla samordning och uppföljning inom barnhälsoteam och mellan förskola och hem.

6. Skapa förutsättningar för rektor och biträdande rektorer för pedagogiskt ledarskap.